

AMI LÖNNROTH
JOURNALIST

// Manligt motstånd fick Elin Wägner att skriva sin roman Pennskaftet som kom ut i år för hundra år sedan. Den är fortfarande en fräsch läsoplevelse.

» bor i anrikt trähus

Namn: Ami Lönnroth.
Sysselsättning: Journalist och författare.
Födelseår: 1940.
Bor: I ett gammalt trähus.
Familj: Gift med Per Eric Mattsson. Tillsammans har vi fyra barn och nio barnbarn.
Kuriosa: Älskar handskrivna brev men skriver själv på dator.
Kontakt: ami@bibliobi.com

"Jag ska be att få tala med en riktig redaktör"

Såg ni Debatt i SVT i torsdags? Den danska tv-stjärnan Mikael Bertelsen fick i ett långt reportage konfronteras med svensk jämställdhetspolitik. På ett dagisgolv bland idel småbarnspappor fick han sjunga "Pappa och jag" och "Imse, vimse spindel" - under stigande förundran. Kulmen på hans kulturkollision med Sverige var mötet med jämställdhetsminister Nyamko Sabuni som han tog för sekreterare medan han ivrigt vädjade till hennes manlige sekreterare som han förstas tog för minister om att komma igång med intervjun.

När han insåg sitt misstag fann han sig snabbt och bad sekreteraren som han nyss bemött med en viss vördnad om en kopp kaffe med mjölk.

Den episoden påminner mig om mannen som ringde till den redaktion där jag började min journalistiska bana 1962. Växeln hade kopplat in honom till mig. Jag sa mitt namn och han sa irriterat: "Jag ska be att få tala med en riktig redaktör". Ja, kvinnliga journalister var fortfarande sparsamt förekommande på den tiden. 60 män och en och en halv kvinna fanns det på den redaktionen.

Inte så mycket hade alltså förändrats sedan Wendela Hebbes tid - hon var den första och länge enda kvinnliga journalisten i Sverige sedan hon anställdes av Lars Johan Hierta på Aftonbladet 1841. Samma ensamma yrkestillvaro som den unga Elin Wägner hade när hon i början av 1900-talet inledde sin bana på Helsingborgs Dagblad.

Erfarenheterna av manligt motstånd - det finns många smaskiga detaljer - fick Elin Wägner att skriva sin roman Pennskaftet som kom ut i år för hundra år sedan. Den är fortfarande en fräsch läsoplevelse och det är inte konstigt att den blev en kultbok för både hennes generation kvinnliga journalister - de hann bli en del under 1910-talet - och också för oss kvinnliga journalister i kommande generationer. Nu på söndag den 9 maj besöker Pennskaftet Wendela Hebbes Hus, gestaltad av skådespelaren Anita König. "Å Herregud ett fruntimmer" heter föreställningen som avslutar en eftermiddag i den kvinnliga journalistikens tecken.

I dag har journalistiken blivit ett kvinnoyrke lika mycket som ett mansyrke. De kvinnliga cheferna är visserligen i minoritet men till exempel här på LT är det gott om dem och de får stå ut med att ifrågasättas, inte för att de är kvinnor utan i kraft av sin maktposition - så som Annika Lindcrantz, LT:s kulturchef, blev i radioprogrammet Publicerat i valborgshelgen.

Medievärlden är under stark omvandling. Jag följer detta med intresse, snart mest på åskådarplats.

Detta är min sista krönika i LT där jag medarbetat sedan sommaren 2007.

Det har varit väldigt roligt och jag tackar mina läsare för alla mejl, brev och samtal!

Vi ses på stan!